

II HET GETAL 42
(Inhoudsoverzicht op p. 38)

2.01:

Persephone en Hades

Attische schaal, 5e eeuw v.C. De meander telt 7 velden met elk 6 spiraalmotieven, totaal 42. Waarom treffen we hier 42 aan? Antwoord is niet zomaar te geven, evenmin als in hoofdstuk I met betrekking tot 23. Misschien krijgen we een vermoeden bij het zien van nog een paar andere voorbeelden. Hoe sterk dat vermoeden zal zijn, is uiteraard een persoonlijke zaak. De feiten zijn:

- de voorstelling dateert uit de 5e eeuw v.C. en betreft een scène uit de Griekse mythologie. Er is sprake van grensoverschrijding tussen twee werelden, het is namelijk Persephone die afwisselend zowel in deze als in de andere, de onderwereld moet vertoeven;
- het geheel ligt 'gevat' in het getal 42.

Afb. 6*

Sommigen zullen van mening zijn dat dit alleen te maken heeft met de Griekse wereld van toen. *Er ontstaat echter nog een andere belevingsmogelijkheid zodra we de achtergrond van deze voorstelling kunnen zien als iets wat verband houdt met de ontwikkelingsgang van het menselijk wezen.* In die zin maakten we enkele aantekeningen, zeer summier:

- "De mysterieplaatsen van Griekenland waren óf gebaseerd op bewustwording van kosmische wetten of ze waren behoeders van het geheim dat het wezen van de aarde zelf betreft. De laatstgenoemde betroffen de Demetermysteriën en daartoe behoorde Eleusis. Bij de andere vinden we de met de kosmos verband houdende Zeusmysteriën, waartoe Samothrake, Dodona en Epheze behoorden.

Centraal in deze Mysteriën staat de figuur van Orpheus. Aan hem dankten de priesters hun bij de inwijding behorend ambt; in de mens moest hij de innerlijke bereidheid tot stand brengen tot voltrekking der Mysteriën: de overgang van orakelervaring naar actieve mysteriescholing. Het heet dat Orpheus - zoon van Apollo en Kalliope, van de Lichtgod en de Muze van de zang - de lier heeft uitgevonden en de muziek onder de mensen heeft gebracht. Maar achter hetgeen wij Orpheus-Apollo noemen, hebben we een naar de mensheid afdalende individualiteit te zien, die in deze mensheid iets moest brengen wat zich later geleidelijk aan zou openbaren als het vermogen tot logisch denken. Daarom moest het onderricht door Orpheus plaats vinden volgens een kosmische wet van vormgeving, waartoe ook de muziek behoort. Want slechts die is in staat om in de gewaarwordende ziel iets te creëren wat, zodra het in het bewustzijn verschijnt, tot logisch denken wordt. Muziek is metamorfose van het licht en had destijds de kracht in zich om de gedachten uit te kristalliseren, het gevoel te louteren, de wil aan te vuren, te bouwen aan de menselijke individualiteit.

Door het opkomen van de menselijke intelligentie, wordt de ziel juist omlaag gedreven, dat wil zeggen de materie in. Dit komt tot uitdrukking in de vrouw van Orpheus, de nimf Euridice, die na door een slang te zijn gebeten in de Hades moet afdalen. Orpheus wil haar terughalen. Zijn belofte om haar in de Hades niet aan te zien - niet achterom te kijken -

breekt hij echter en hij verliest haar opnieuw. Daar had hij alleen haar schaduw mogen zien, niet de goddelijke ziel zelf: het menselijke denken is alleen in staat een schaduw te kennen van wat op zielegebied levende gestalte is.

Orpheus' leer betrof de wedergeboorte, de herbelichaming van de menselijke geest, zoals na hem voor alle Griekse filosofen gold, tot Plato toe. De Grieken van die tijd waren zich van het 'gewone Ik', zoals wij dat nu kennen, nog nauwelijks bewust. De tijd waarin dit Ik ontstaat is verbonden met geweldige hartstochten, met het Dionysische principe: evenals Dionysos wordt Orpheus verscheurd door de Maenaden, de 'Razenden'. Wat zich in deze ontwikkeling exoterisch en onder invloed van wijn in orgiën uitte, werkte esoterisch in een - innerlijke - scholing die verband hield met de doodskrachten en de gang naar de onderwereld.

Pas na de dood zijn de geestelijke delen van de mens vrij van het lichaam, tenzij dit door een desbetreffende scholing in de Mysteriën op een andere manier werd getracht te bereiken. In Eleusis werden daarbij op overeenkomstige wijze als in Epidauros, de gevoels-, de gedachten- en de wilsimpulsen zodanig geleid dat ze een lichaamsvrije toestand teweegbrachten, tijdens welke de uiterlijke zintuiglijke wereld van het toneel verdwijnt. Dat noemt men de toestand van 'Verlichting', waarbij de ziel uit het lichaam geheven is. De loutering van de in dit lichaam werkzame krachten is daarbij voorwaarde.

Ieder mens draagt die Apollinisch-Dionysische tweezijdigheid in zich. In Eleusis werd in dramatische vorm de val van de mens in de stoffelijke wereld en het daarmee verbonden zijn van leed en beproevingen onder ogen gebracht. Tegelijkertijd kwam door een inwijdingshandeling de geestelijke wereld tot beleving.

En daarmee naderen we dan de voorstelling op de schaal: nog vóór het huwelijk van Zeus met Hera, baarde Demeter hem haar dochter: Persephone. Ze verplichtte haar om zich te houden aan het weven van sluiers: het gouden weefsel van de zonneseer dat uitdrukking gaf aan de werken der goden. Persephone hield zich niet aan dit gebod en plukte de bloem die Eros¹ uit de aarde tevoorschijn toverde. Daarop barstte de aarde open: Pluto (Hades) roofde de Goddelijke en bracht haar in zijn wereld. Persephone, beladen met schuld, vergat haar verbondenheid met de goddelijke wereld. Demeter, op aarde weeklagent op zoek naar haar dochter, werd door de dochters van de koning van Eleusis aangetroffen, zittend op een rots en door Hekate veranderd in een oude vrouw. Ze nodigden haar uit in dienst van de familie te komen, ter verzorging van Triptolemos, de zoon. Om hem onsterfelijk te maken verborg ze hem iedere nacht in het vuur, totdat zijn moeder dit ontdekte en ze het huis verlaten moest.

Wild van verdriet toen bleek dat ook Zeus haar niet kon helpen, verwoestte ze de aarde. Ze zond Triptolemos naar de onderwereld om Persephone te bevrijden. Gewijd door het vuur was hij onkwetsbaar, maar als sterveling kon hij de poorten van de Hades niet openen. Alleen Dionysos, gewekt door haar angstschreeuw, kon Persephone bevrijden. Pluto gaf haar echter de pit van een granaatappel te eten om haar aan het aardse te binden. Zeus en Pluto kwamen tenslotte overeen dat Persephone $\frac{2}{3}$ van het jaar op aarde zou mogen vertoeven en $\frac{1}{3}$ in de onderwereld moest doorbrengen.² Terzijde: in een mythe van Gilgamesh wordt verteld dat hij voor $\frac{2}{3}$ god was en voor $\frac{1}{3}$ mens.³

- "Demeter ziet in dat het bijna niet meer mogelijk is om een sterveling goddelijk te maken. Daarom sticht zij een Mystrietempel, waarbij Triptolemos door haar verkozen wordt tot priester, die dan de mensen moet laten weten van hetgeen hij geestelijk schouwt.

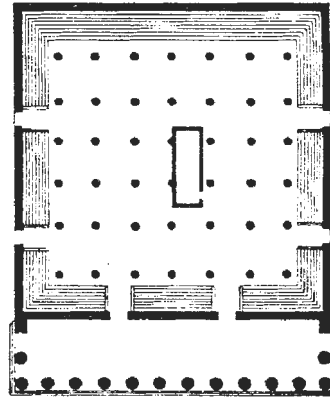
1 Zie ook hoofdstuk III, p. 40 en S-16 in bijlage J.

3 Brede Kristensen: p. 10.

2 Neeracher-01: hoofdstuk over Eleusis, p. 117/149.

In Demeter wordt de goddelijke schepper van het eeuwige in de mens vereerd, in Dionysos het eeuwige in de hele wereld van aanschijn veranderende goddelijke. Aanvankelijk kon *de menselijke ziel (Persephone)* in haar helderziende staat de wonderen der wereld nog schouwen. Als haar binding aan het stoffelijk lichaam door Pluto hechter wordt gemaakt, gaat dit vermogen verloren en ontstaat het aardse denken als schaduwbeeld van goddelijke gedachtenkracht. *Persephone zal een kind geboren doen worden, het Jacchoskind. De voorchristelijke geestelijke beleving van dit Goddelijk Kind was het diepste geheim in de Grote Mystериën van Eleusis: herinnering aan het Mysterie van Isis met het Horuskind, toekomstbeeld van de Madonna met het Jezuskind.*"¹ - Tot zover deze aantekeningen. N.B.:

- op het laatst telde *het Telesterion* - de eigenlijke Inwijdingsplaats in Eleusis - van binnen 42 zuilen in 7 rijen van 6. Het gaf plaats aan ca. 3000 mensen en was een van de grootste overdekte plaatsen in het oude Griekenland. In het zojuist genoemde zuilenplan herkennen we dezelfde getallen als in de meander rond de voorstelling van Persephone. Gebouwd ten tijde van Perikles, ca. 450 v.C.; deze uitvoering werd in de loop der tijd voorafgegaan door 4 kleinere met minder zuilen, de eerste voor zover bekend daterende van ca. 600 v.C.;

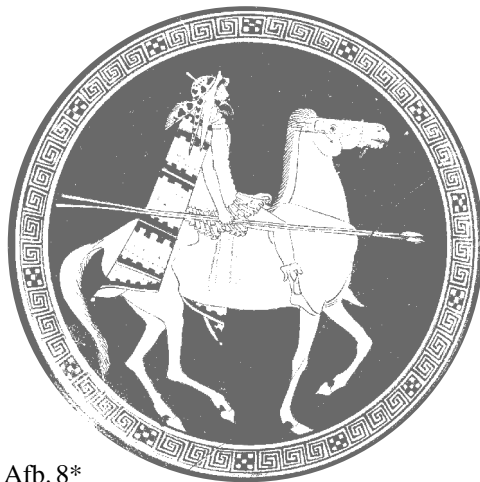

Afb. 7*

- van afb. 6 vonden we de ene keer vermeld dat het om Hades en Persephone zou gaan, de andere keer om Euridice en Hades. Met bovenstaande aantekeningen is echter duidelijk dat we in beide gevallen te doen hebben met de aanwezigheid van twee 'werelden', waarvan de een zich niet laat uitdrukken in de termen van de andere. Met andere woorden, als 'omgeving' waarin we het getal 42 aantreffen is er in dit opzicht geen verschil.

2.02: *Ruiter in Thracische dracht*

Attische schaal, 5e eeuw v. C. Hier is de meander verdeeld in 13 velden. In 12 daarvan tellen we 3 spiralen en in één 6. In totaal dus 42 spiralen. De vraag is natuurlijk weer: heeft het

Afb. 8*

wel iets te betekenen dat we rond deze voorstelling en in deze verdeling 42 zien verschijnen? De volgende aantekeningen geven wellicht enig idee in welk verband dit kan worden geplaatst, mede tegen de achtergrond van de andere voorbeelden die in dit hoofdstuk met betrekking dit getal staan vermeld:

- "De Thracische cultuur bestond van 3500 v.C. tot ca. 500 n.C. Gedurende lange tijd was de hogepriester tevens de koning. Orpheus was uit Thracië afkomstig. Veel Griekse meesters werkten voor Thracische koningen; zie in dit verband ook het citaat van Ivan Marazov in hoofdstuk I, p. 18. Blijkens meer dan 2000 marmeren votiefreliëfs in de

1 Neeracher-01: p. 121, 122 en 138; St.-GA008: p. 82.

Romeinse periode, was de naam van de ruiter 'Heros'. Het is wellicht de personificatie van de held die beschouwd werd als de voorvader van de stam of van het volk, een mythische koning. In de gehele antieke wereld was het paard een symbool van de zon, speciaal het witte paard. De graven van de koningen waren altijd gericht naar de zon. Herodotus zegt van hen: 'In tegenstelling tot hun onderdanen vereren de koningen ook Hermes. Zij leggen eden af in zijn naam en leiden hun afkomst van hem af.'

De held was altijd van goddelijke afkomst. Hermes was de god die als tussenpersoon fungeerde tussen de goden en de mensen enerzijds en de mensen en de doden anderzijds. Zijn autoriteit was gevestigd in drie werelden: de hemel, de aarde en de onderwereld. Hij vormde een verbinding tussen deze drie en bood zo een mogelijkheid tot onderling contact. Maar was dat ook niet een van de functies van de koningen? . . . Was het ook niet op grond hiervan dat de stam van de Odrysen zijn koningen in hooggelegen rotsgraven, tussen hemel en aarde begroef? Op overeenkomstige wijze werd ook de as-urn van Orpheus geplaatst, namelijk op een hoge zuil.

Gedurende het gehele antieke tijdperk waren de Thraciërs algemeen bekend wegens hun geloof in onsterfelijkheid. Daarvan predikten Orpheus en de priesterkoning Zalmoxis de geheimenis in hun mysteriediensten. *De dood vormde de drempel die volgens de Thraciërs de mens scheidde van 'het echte en enige eeuwige leven'. Daarom weenden en klaagden zij bij de geboorte van een kind en verheugden zich wanneer er iemand stierf.*

De 1e rijke cultuur in Thracië kwam in het vroeg stenen tijdperk (6e, 5e en 4e millennium) en manifesteerde zich min of meer plotseling in bijna het gehele land terzelfder tijd." ¹

- "In de vóórchristelijke mysteriën werd de hiërofant bijgestaan door 12 helpers. De ontwikkeling van de mens was namelijk in de tijd van de vroege mysteriën nog niet zover voortschreden dat de inwijding, zij het naar buiten in de macrokosmos, zij het naar binnen in de mens zelf - in de microkosmos - zo volvoerd kon worden dat men de mens aan zich zelf overliet.

In de noordelijke mysteriën gaven de 12 helpers hun krachten aan de in te wijden mens, opdat hij de mogelijkheid zou hebben om zó te voelen en te denken, als nodig was om zonder dwalingen door het labirint van de kosmos heen te komen. Zonder die hulp zou hij het gevaar lopen daar zichzelf, zijn ik-besef, te verliezen.

De zuidelijke mysteriën, bijv. de Egyptische, hadden betrekking op de geheimen van het innerlijk leven, van de microkosmos. Daarin werd de mens gevoerd naar de krachten van zijn stoffelijk en etherisch lichaam, zodat hij met vol bewustzijn de processen in deze lichamen meebeleefde. Dan sproeiden als het ware van alle kanten uit zijn astraal lichaam de afschuwelijkste hartstochten en emoties te voorschijn, demonische, duivelse werelden braken uit hem los. Vandaar de aanwezigheid van de hiërofant met zijn 12 helpers, die in ontvangst namen wat te voorschijn kwam en dat door hun eigen wezen lieten wegvloeien. Zij moesten de tevoorschijn komende demonen opvangen. Zonder die hulp zou de in te wijden mens gevaar lopen te vervallen in een grenzeloos egoïsme.

Zo'n inwijding, waarbij de mens geheel onvrij is en geheel aangewezen is op de helpers van de hiërofant, moest geleidelijk plaats maken voor een ander soort inwijding, waarbij de mens met zichzelf in het reine kan komen. Degene die de inwijding leidt en hem de wegen daartoe wijst, zegt slechts: dit en dat moet gedaan worden. Daarbij kan dan de mens langzamerhand zijn weg vinden. Op deze weg is de mens tegenwoordig nog niet ver gevorderd. Toch zal het zo geleidelijk aan in de mensheid een zelfstandige vaardigheid

1 Museum Boymans - van Beuningen: p. 26/46.

worden, dat de mens zonder hulp zowel in de macrokosmos kan uittreden als ook in de microkosmos kan onderduiken en als vrij wezen de beide kanten van de inwijding kan beleven. Opdat dit kan gaan geschieden, heeft het Christus-gebeuren plaatsgevonden, waarbij als het ware werd 'voorgedaan' wat in het verloop van het verder rijpen der aarde-ontwikkeling door een voldoende aantal mensen kan worden bereikt." ¹

Om een indruk te krijgen hoe de getallen 12 en 13 door alle tijden heen in bijkans alle culturen een bijzondere positie innemen en ook thans nog op uiteenlopende levensgebieden kunnen worden herkend, leze men het boekje van Heinrich Eppinger: 'Das Geheimnis der Zwölf und die Bedeutung des Dreizehnten'. ² -

Keren we terug tot
de Thracische ruiter, priesterkoning en hiërofant. Als ingewijde kon hij de grenzen tussen deze en gene wereld overschrijden. De hele voorstelling is daarmee een uitdrukking van het kwalitatieve aspect van de getallen in de omringende meander en omgekeerd.

2.03: *De 42 bijzitters van Osiris*

In de oude Egyptische beelding werd verteld dat de mens, na door de poort van de dood gegaan te zijn, in de Hal des Oordeels kwam te staan tegenover de 42 bijzitters van Osiris, de Heer van Leven en Dood. Hij had ieder van hen antwoord te geven op een vraag die de morele kwaliteiten van zijn aardse leven betrof. Met andere woorden, ook hier het getal 42 in een 'omgeving' die wordt gekenmerkt door overgang, grensoverschrijding naar een andere wereld. Er zouden nog diverse voorbeelden te geven zijn, we volstaan met de 3 volgende: ³

- Het reusachtige graf te Sakkara, 1e helft 3e millennium, bevat 42 grafkamers.
- Het Egyptische ritueel van het balsemen geeft 21 strepen rechts en links van het gezicht.
- In het Palestijnse graf van Megiddo, met 6 doden en daterende uit ongeveer 1500 v.C., stonden in de dodenkamer 42 potten.

Over de achtergrond het volgende:

- "In de Egyptische opvattingen was het mysterie van de dood voor goden en mensen gelijk; de tegenstrijdige gevoelens en voorstellingen golden het wezen van de dood zelf. Waar deze ook verschijnt, in natuur- of mensenleven, overal heeft hij twee kanten, twee betekenissen: hij is de aartsvijand, maar hij is tevens de enige volwaardige vorm van het ware leven. Het getuigt van de diepte van het denken en het geloof der Egyptenaren, dat zij beide opvattingen, de dualistische en de monistische, naast elkaar lieten bestaan. Zij hebben niet getracht om met theorieën de tegenstrijdige gevoelens te verbloemen die toch zouden blijven bestaan. Het mysterie van de dood is identiek met het mysterie van het leven. Hoe dat in elkaar zit, kan niet eens uitgedrukt worden, tenzij in tegenstrijdige termen. 'De Twee Landen', namelijk Opper en Neder-Egypte, is van de oudste tijden af een gewone benaming voor Egypte en daarmee voor de gehele aarde, die naar het voorbeeld van Egypte gedacht werd. Het land als geheel was verdeeld in 42 gouwen: de wereld van de dood was de grondslag van het ganse bestaan. Deze gedachte heeft de betrokken Egyptenaren dieper bewogen dan de gedachte aan de verschijnselen en ervaringen van het aardse leven. En ingewijd worden is sterven, gelijk de dood de inwijding is." ⁴

2.04: *De uittocht van de kinderen Israëls van Egypte naar het Beloofde Land*

In Numeri 33 lezen we: . . . en zij legerden zich in . . . en zij legerden zich in . . . enz.; 42 maal.

In dit verband enkele aantekeningen:

1 St.-GA123: Bern, 07-09-10.

2 Eppinger: ---.

3 Zehren-01: p. 25, 271/275.

4 Brede Kristensen: p. 14, 22 en 44.

- "Schepping is in wezen identiek met het maken van de tweeheid, dus van de tegenstelling en van de veelheid, die zelf weer als tegenstelling staat tegenover de eenheid van het begin. Het bijbelse scheppingsverhaal brengt dit tot uitdrukking in de woorden: *'In den beginne schiep God hemel en aarde.'* In de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst begint dit scheppingsverhaal zelfs met de 2e Hebreeuwse letter, dus met de '2'. Dit beginsel van de '2' dringt door tot andere vlakken en wordt gedifferentieerd tot veelheid. En in de joodse overlevering wordt aangegeven dat in de schepping zelf besloten ligt dat de veelheid van de wereld van de tweeheid, welke zich heeft ontwikkeld uit een oorspronkelijke eenheid, weer terugkeert tot die eenheid van voor de schepping."¹

- "In dezelfde traditie is het oorspronkelijke weggaan uit Kanaän, in welke vorm dat Kanaän zich ook moge voordoen, steeds op een of andere wijze parallel aan het weggaan uit een uitdrukking in de 'één' naar een uitdrukking in de 'tweeheid'. En de hierboven aangeduide tocht door de woestijn, de weg naar Kanaän, het Beloofde Land, heeft dan de betekenis van de gang van de 'twee' naar de 'één'. Zelfs in de getalswaarde van de Hebreeuwse woorden Mitsrajim (Egypte) en Kanaän, 380 resp.190, vinden we deze verhouding. De 1-2-1 van het scheppingsprincipe drukt zich dus ook uit in de weg Kanaän-Egypte-Kanaän. Het hele wereldverhaal gaat eigenlijk om het komen in die knechtschap, de knechtschap zelf en de verlossing eruit, op weg naar een nieuwe wereld. Merkwaardig is dat het uitzenden van de verspieters tijdens de tocht door de woestijn - Numeri 12:16 en 13:3 - plaats vindt precies na de 14e plaats, waardoor de 42 wordt verdeeld in 14 en 28, dus in de verhouding 1:2."²

- "De Bijbel spreekt herhaaldelijk over omstandigheden die niet van deze wereld zijn. Zo wordt bijvoorbeeld in Ezechiël 42:16-20, bij het visioen van de nieuwe tempel gesproken over de maten van de buitenmuren: een vierkant van 500 rieten in de lengte en 500 rieten in de breedte, *'om onderscheid te maken tussen het heilige en het onheilige'*. Na hetgeen eerder op pag. 17 over het getal 500 werd opgemerkt, zal het duidelijk zijn dat hier sprake is van een andere wereld, een wereld die zich niet laat uitdrukken in de termen van deze. Dat blijkt ook nog eens indien ons wordt verteld dat een heel volk in het binnenste van die tempel kon."³

Dat van een totaal andere orde zijn, is ook het essentiële van al hetgeen kan worden gezegd over 'de wereld van de één'. En in de overgang van de 'twee' naar die 'één', in het voorgaande tot uitdrukking komende in de gang door de woestijn, komen we dan eveneens in die joodse beeldingen het getal 42 tegen.

2.05: *Offers in verband met de bouw van de Ark des Verbonds en het Tabernakel*

Exodus 25 en 26 betreffen aanwijzingen voor de bouw en Numeri 7:8 vermeldt het aantal dieren dat in verband daarmee door de oversten van de 12 stammen Israëls in de loop van 12 dagen werd geofferd ter inwijding van het altaar 'ten dage dat dit gezalfd werd'. Nl.:

$$12 \times [(1+1)+1] + (1) + (2+5+5+5) = 12 \times 21 = 252.$$

een brandoffer
een zondoffer
en een dankoffer.

Bij deze offers waren dus per stamhoofd 21 dieren betrokken. Numeri 7:3 laat echter weten dat de 12 oversten arriveerden in 6 wagens, 2 per wagen. Zo kwam in de ordening rondom

1 Weinreb-01: p. 51/72.

2 Weinreb-01: p. 558, 137, 185 en 199.

3 Weinreb-01: p.199.

de offerhandeling, 42 tot uitdrukking als 2×21 voor ieder van de 6 wagens. *Het Tabernakel en de Ark des Verbonds met het Boek des Verbonds, waren echter de bijzondere expressie van de verhouding tussen God en mens.* De centrale betekenis hiervan voor het volk Israëls blijkt nog eens uit het volgende:

- "Wat betreft *de basis der theocratische verhoudingen* hecht Buber grote waarde aan de oprichting van wat hij noemt de 'Königsbund', zoals deze beschreven wordt in Exodus 24:7 als een 'sakralrechtlicher Gegenseitigkeitsakt'. Volgens Exodus 24:6-7, deelde Mozes het bloed der offerdieren in twee helften; de ene helft sprenkelde hij op het altaar, de andere werd voorlopig bewaard in een bekken en daarna gesprenkeld op het volk. Daar tussendoor las hij de woorden van het Boek des Verbonds. En als het volk zich verplicht heeft tot gehoorzaamheid aan wat daarin aan geboden en verboden wordt opgelegd, wordt het volk met het bloed besprenkeld, onder het uitspreken van de formule: 'Dit is het bloed van het Verbond dat de Heer met u sluit op grond van al deze woorden.'

Van dit ritueel, stelt Buber, biedt de gehele godsdienstgeschiedenis geen enkele parallel. Er zijn analoge rituelen bij het sluiten van een verbond tussen mensen maar nergens, zelfs ook niet in het Oude Testament vindt men een mededeling aangaande een sacrale handeling, die vergelijkbaar zou zijn met deze ceremonie op de Sinai tussen God en mens."¹

2.06: *De offers van Bileam, de waarzegger*

Bileam, de zoon van Beor, was een waarzegger die te Pethor aan de Eufraat woonde. Hij was geroepen door Balak, de koning van Moab, om een vloek uit te spreken over Israël, welks stammen door het gebied van de Amorieten het Jordaandal naderden. Op Jahweh's bevel echter en gewaarschuwd door zijn ezelin, sprak hij uitsluitend het woord van de Heer: 4 zegeningen over Israël. De eerste drie werden voorafgegaan door de bouw van 7 altaren, op elk waarvan een var (een jonge stier) en een ram geofferd werd. In totaal dus $2 \times 21 = 42$ dieren. In de laatste zegening profeteerde hij: 'Er zal eene ster voortgaan uit Jakob' (Numeri 22-24). Later wordt hij door de Israëlieten gedood (Numeri 31:8); hij behoorde tot een inmiddels decadent geworden cultuur die gedoemd was te verdwijnen. Vooral in de hierna onder 2.07 genoemde stad Jericho heerste nog deze oude cultuur.²

2.07: *De bespotting van Elisa, de opvolger van Elia*

Elisa (God is redding), opvolger van de profeet Elia (Hebreeuws Eli-jah, 'mijn God is Jahweh'), werd op weg naar Beth-el (Huis van God) bespot door een stel jongetjes uit Jericho ('maanstad', van het Hebreeuwse 'jareach' = de maan; volgens andere duidingen ook 'palmstad', resp. 'geurige plaats'). 'En hij keerde zich achterom, en hij zag ze, en vloekte ze in den Naam des Heren. Toen kwamen er 2 beren uit het woud en verscheurden van hen *42 kinderen*' (2 Koningen 2:23,24). Hier zien we het toekomstbeeld (kinderen) van wat in Jericho nog aan de orde was. En in deze (profetische) beelding verschijnt dan het getal 42 als 'gedeeld' door 2. N.B.: 2.05, 2.06 en 2.07 betreffen elk op een of andere manier de overgang van de ene 'wereld' naar een andere, welke laatste bovendien van een andere 'orde' is. In dit opzicht zijn ze in overeenstemming met hetgeen we eerder opmerkten met betrekking tot 42. In die van 2.05 en 2.06 vindt dit zijn weerspiegeling in een bepaalde cultuur-'botsing'. Voorts valt op dat in alle drie voorbeelden sprake is van '*het Woord van de Heer*', terwijl daarbij tevens op een of andere wijze 42 in relatie met 21 verschijnt. Op het getal 21 komen we terug onder 2.16.

1 Radiovoordracht Prof. Dr. M.A. Beek d.d. 27-01-64: 'De betekenis van Martin Buber voor de studie van het O.T.'

2 Bock: p. 153, waar in deze zin over Jericho en Bileam gesproken wordt.

2.08: *De vernietiging van de Baälsdienst in Israël*

Het was ook de profeet Elisa op wiens last Jehu tot tegenkoning van Israël werd gezalfd met de opdracht de dynastie van Achab omver te werpen en de troon van Israël te bestijgen. Hij en zijn aanhangers doodden koning Joram van Israël (ca. 849-842 v.C.) alsmede koning Ahazia van Juda (842 v.C.) en de boze koningin-moeder Izebel. En wat betreft de broers van Ahazia: 'Toen zeide hij: Grijp ze levend. En zij grepen ze levend, en zij doodden ze bij den bornput van Beth-Heked, twee en veertig mannen en hij liet niet één van hen over' (2 Kon. 10:14). Eenzelfde lot ondergingen de 70 zonen van koning Achab en daarna de Baälpriesters. 'Alzo verdelgde Jehu den Baäl uit Israël' (2 Kon.10-28). - De gebeurtenissen op de achtergrond hiervan waren dat Koning Achab (875-854 v.C.) in het huwelijk was getreden met Izebel van Tyrus, voormalig hogepriesteres van de Tyrische Baäl en Astarte en haar had toegestaan de eredienst van Baäl te propageren. Ze vervolgde Jahweh's profeten en liet velen ter dood brengen toen zij protesteerden tegen haar onzedelijk regime (I Kon. 18:4). Achab bleef slechts in naam een aanhanger van Jahweh. De strijd tussen Elia en de Baälpriesters om uit te maken wie de ware God was, werd tijdens een hongersnood met een godsoordeel beslist op de berg Karmel (I Kon.18:19-46). Het betekende *de vernietiging van de Baälsdienst in Israël*. Jahweh gaf oorspronkelijk Elia opdracht Jehu te zalven als Achab's opvolger. Elia's dood bracht met zich mee dat deze opdracht door zijn opvolger Elisa werd uitgevoerd, via een van de zonen der profeten (2 Kon.9).

N.B.: *de Baäl* (Hebr.: *heer, bezitter*) was in de Semietische wereld de benaming voor het mannelijk element in de goddelijke wereld, dat zich op verschillende plaatsen kon openbaren en dan als heer van een bepaalde streek, of van een berg, een boom of een bron werd vereerd. Zo kwam men tot het aannemen van verschillende Baäls (Baälim). Vandaar ook veel plaatsnamen waarin dit woord was opgenomen. *Baäl was de god van de natuur, die zorgde voor de ontkieming en de groei van de gewassen, het toenemen van de kudden en de vruchtbaarheid van de boerengezinnen*. Drie eeuwen lang streden de profeten tegen de algemene aanvaarding van de Baälsdienst door het volk. Toch heeft de botsing met de Baäldienst bijgedragen tot een versterkt besef van Israëls roeping.¹

2.09: *De koningen van Israël*

Het geroep om een koning door de Israëlieten betekende in feite de overgang naar een zich steeds minder bewust zijn van de theocratische verhouding. *De eerste 3 koningen, Saul, David en Salomo, waren nog priesterkoning (ca. 1030-932 v.C.). Toen het Verenigd Koninkrijk uiteenviel in Israël, het Noordelijke Rijk met zijn 10 stammen en Juda, het Zuidelijke Rijk met de stam Juda en het grootste deel van de stam Benjamin, regeerden daar nog 19, resp. 20 koningen, in totaal dus 42 . . . of 43?* Er is namelijk een 'maar'. De splitsing van het rijk in 932 v.C. was niet de eerste uiting van tweespalt. Na de dood van Saul in 1012 v.C. werd zijn 4e zoon Isbaäl uitgeroepen tot koning over geheel Israël, maar Juda weigerde hem de gehoorzaamheid en riep David uit tot koning. Pas toen 7^{1/2} jaar later Isboseth werd vermoord - d.i. 'man der schande', de latere naam voor Isbaäl - werd David uitgeroepen tot koning over geheel Israël. We tellen zo in totaal 42 of 43 koningen.²

2.10: *Het labyrint van Epidaurus*

Drie concentrische ommegangen, door muren van elkaar gescheiden. Zie afb.9; er stond destijds een rond gebouw boven, een Tholos. De buitenste ommegang telt rondom 28+14 stenen, die als cirkelsegmenten de buiten- resp. de binnenmuur vormen. Met andere woorden:

1 Miller: ---

2 Miller: onder Israël en Isboseth.

de wijze waarop in het labyrint van Epidauros met de buitenste ommegang het punt van wending wordt bereikt, wordt 'getekend' door het getal 42 en wel als 14+28.

Zie ook afb. 81 op p. 197.

Afb. 9*

Hieronder een en ander met betrekking tot de context waarin we dit wellicht dienen te plaatsen:

- "Epidauros was een beroemd Asklepion uit de 4e eeuw v.C., waar de Griekse mens van de oudheid in geval van ziekte genezing zocht, d.w.z. herstel van zijn gestoorde relatie met de goden, dát was ziekte. Het 'droommateriaal' dat na een zekere voorbereiding tijdens de tempelslaap in het bewustzijn kwam, bood de betrokkenen en de dienstdoende priesters de mogelijkheid om aanwijzingen voor dat herstel te ontvangen. In de termen van de 20e eeuw zouden we spreken van een afdaling in het onderbewuste. Een vergelijking met de psychotherapie ligt dan voor de hand."¹ - Er is echter ook een andere invalshoek:

- "Uit de overlevering blijkt dat in de genealogie van de Griekse goden Asklepios ontstaat uit Apollo - resp. Zeus - en uit Phoebé, één van de 12 Titanen. De Titanen waren de directe nakomelingen van de 1e van de 3 godengeneraties, nl. van Uranos, de hemelse wereld en Gea, het principe van de aarde. Reeds daarin ligt een aanwijzing dat met Asklepios, de god van de geneeskunde en dus ook met het proces dat wordt aangeduid met het woord 'genezing', iets aan de orde gesteld wordt dat op een of andere manier te maken heeft met een ver verleden in de menswording.

Phoebé betekent 'die niet genoemd kan worden', volgens andere bron echter 'de heldere maan'; in een later stadium heet ze Arsinoë, een naam die 'de verheffing uit het donker' aanduidt en daarmee het gaandeweg in de mensheid bovenkomende Ik-besef. Asklepios wordt door Artemis, de zuster van Apollo, gedood wegens ontrouw en op de brandstapel geworpen. Apollo, de Lichtgod, redt uit dit vuur zijn zoon. Dat wil zeggen, hij doet hem uit zijn eigen krachten, uit geestelijk vuur, herboren worden en overhandigt hem aan de geneeskundige Cheiron, de wijze Centaur. Vernietiging en dood staan in een wonderlijk verband met genezing. Asklepios is het genezingsaspect van Apollo.

¹ Meier: hoofdstuk V e.a.

In Epidauros wil men terugrijpen op krachten van de zuivere oermenselijke ziel, een toestand waarin lichaam en ziel nog in een goddelijke harmonie zijn. De Asklepiostempel had aan de oostgevel een voorstelling van Centauren en aan de westgevel een van Amazonen. Beide betreffen vroegere stadia in de ontwikkeling van de mensheid, resp. uit de Atlantische en uit de Lemurische tijd.

Opmerkelijk is dat óók de inwijdingsweg van de Argonauten, bekend als de veroveringstocht van het Gulden Vlies onder leiding van Jason, gepaard gaat met een ver in het verleden reikende terugblik. Deze begint met de zang van Orpheus in de grot van de eerder genoemde Cheiron, onder wiens hoede Jason was opgegroeid. Onderweg ontmoeten ze dan bij de Kabiren van Lemnos de goden van de vorm, die de oerkiemen in een wordingsproces brengen. Later bereiken ze na een avontuurlijke tocht Kolchis aan de Zwarte Zee. Daar bevindt zich het Gulden vlies, de reine ziel van Phrixos en Helle: een tweeling, die als ongescheiden broer en zuster het beeld geeft van de oermens, de Hermafrodit. Alleen ingewijden kunnen zich tot in diens rijk verheffen.

Zoals Orpheus zijn Euridice, zo moest Phrixos zijn Helle, de lagere aan de aarde gebonden ziel, in de onderwereld achterlaten. We lezen dan dat Helle naar beneden stortte in de sindsdien naar haar genoemde Hellespont.

In de beeldingen van de Argonautentocht, hoe vreemd het ook moge klinken, komt het geestelijk schouwen van de kosmische en de aardse wordingsgeschiedenis tot uitdrukking, waartoe de betreffende ingewijden in staat waren. Maar in de wording van de wereld ligt ook de mens besloten. In zijn organen weerspiegelen zich de verschillende fasen van dit wordingsproces. En in de ons als avonturen tegemoet komende 'verhalen' van de Argonauten-tocht, vinden we wonderbaarlijke parallellen met anatomische details van de hersenen: een microkosmos, die de weerspiegeling is van de macrokosmos."¹

Zo komt ons een relatie tegemoet tussen genezing (Asklepios) en inwijding (Argonautentocht) via diep in het verleden liggende wortels. Beide betreffen *heelwording*. Men kan echter blijkens het onderstaande ook van mening zijn dat uitsluitend betekenis mag worden toegekend aan een geheel ander aspect:

- "De Argonautentocht is in zijn kern een echo van de stoutmoedige ontdekkingsreizen van de oudste Griekse zeevaarders. Er klinkt iets in na van de eerste kennismaking met de Zwarte Zee en zijn vruchtbare maar barbaarse kustgebieden. Dit koene waagstuk werd beschouwd als een nationale Griekse prestatie, zodat geleidelijk nagenoeg alle heroïsche figuren een plaats kregen onder de Argonauten. Doch de kern is overwoekerd door fantastische 'sterke' verhalen die ons doen herinneren aan de avonturen van Odysseus."²

Maar nu terug naar onze aantekeningen over Epidauros:

- "Epidauros was een plaats voor genezing van lichaam en ziel. Men was er zich in die tijd nog van bewust, dat in de natuur voor iedere ziekte van de mens een daarmee overeenstemmend geneesmiddel aanwezig is. Dat houdt verband met ver in het verleden liggende ontwikkelingen, betrekking hebbende op de verhouding van de mens tot het dierenrijk, het plantenrijk en het mineralenrijk. In de tempel verscheen Asklepios de mensen in de droom. Daarom kan men zo'n oord ook een Mysterieplaats noemen, want er was sprake van een bovenzinnelijk schouwen, zij het ook in de slaap. Ook zó gezien heeft Epidauros meer met het verleden te maken, want men beleefde de goddelijke krachten nog vanuit het onderbewuste. En het was dan ook niet zonder innerlijke consequentie, dat in de

1 Neeracher-01: p. 27 en het hoofdstuk over Epidauros p. 65/74.

2 Reimer : p. 25.

Eleusinische feesten een dag aan Asklepios was gewijd. Anderzijds had men in *de Tholos van Epidauros, een bouwwerk dat met inwijdingen te maken had*, toch ook reeds te doen met een overgang vanuit het verleden naar de bewuste sfeer van de wil.

Genezing en inwijding hoorden in de vroeg Griekse tijd bij elkaar. Volgens Pausanias, een Spartaans veldheer in de 5e eeuw v.C., stond binnen de Tholos een goddelijk kind met een Dionysische vrouw. Het is het Dionysoskind, het Jacchoskind van Demeter, de ziel van de mens, uit wiens eigen innerlijk het hoger Zelf geboren wordt. En zo is Epidauros verwant met Eleusis."¹

Zowel in Eleusis als in Epidauros treffen we het getal 42 aan. In beide gevallen op plaatsen die verbonden zijn met *het in innerlijke zin passeren van de overgang naar een andere wereld, een wereld die zich niet laat uitdrukken in de termen van deze*. Ook in de lotgevallen die Asklepios zelf ten deel vielen, klinkt een overgang door:

- "Toen Asklepios echter doden wilde opwekken, trof Zeus hem met een bliksemstraal, want de dood is voor de mensheid een noodzakelijk iets, verband houdende met het destijds verloren gaan van het paradijs. De dood van Asklepios betekent het verbreken van een goddelijke verbinding met de oerbron van het leven. Wat in Epidauros nog een genezing was via een door de priesters bewerkstelligde inwijdings-verbinding met de goddelijke krachten, hield op te bestaan. De hiermee verband houdende ontwikkeling komt ook tot uitdrukking in een beeldengroep uit de 1e eeuw v.C., thans aanwezig in het Vaticaanmuseum. Het is de priester Laokoon, die met zijn twee zoons door de slang van het intellect wordt overwonnen: het menselijk denken ging de priesterwijsheid aflossen. Priesters werden vervangen door in familietraditie staande artsen, die hun therapeutisch kunnen van Asklepios afleidden."²

Te vermoeden valt overigens dat in de ontwikkeling op een overeenkomstige wijze het kwalitatieve aspect van getallen buiten het gangbare bewustzijn is komen te liggen, voor een deel misschien al in een nog eerdere periode.

2.11: *De 42 geslachten van Abraham tot Christus*

'Al de geslachten van Abraham tot David zijn veertien geslachten, en van David tot de Babylonische gevangenschap zijn veertien geslachten, en van de Babylonische gevangenschap tot Christus zijn veertien geslachten' (Mattheus 1:17). In totaal 42. Waarom verschijnt op deze bijzondere plaats op zo'n nadrukkelijke manier het getal 42? We maakten in dit verband enkele aantekeningen uit voordrachten van Rudolf Steiner:

- "Overall waar sprake is van werkelijk oude legenden, zou zeer waarschijnlijk daarvan bevestiging kunnen worden verkregen via geesteswetenschappelijk onderzoek. Met betrekking tot Abraham is dat bijvoorbeeld het geval met een legende uit de Talmud: aan Nimrod wordt voorspeld dat de zoon van zijn veldheer vele koningen en heersers zal onttronen. Nimrod geeft bevel hem te doden. De veldheer verzint een uitvlucht en toont Nimrod een ander kind. Het eigen kind, Abraham, wordt in een grot opgevoed. Bepaalde krachten die vroeger voor het oude helderzien werden aangewend, zijn bij Abraham voor het eerst innerlijk in het organisme werkzaam. Een omkering dus, waardoor echter het innerlijk godsbewustzijn kon ontstaan. Dit feit wordt in de legende *aangeduid* met de vermelding dat het kind zich gedurende 3 jaren voedde door met Gods genade melk te zuigen uit zijn eigen rechterhand. We moeten in Abraham iemand zien die voor het eerst een orgaan ingeplant kreeg waardoor de mens zich met zijn stoffelijk denken kon verheffen

1 Neeracher-01: p. 65/74.

2 Neeracher-01: p. 72.

tot gedachten over een God. Vroeger kon de mens over God en het goddelijke bestaan alleen wat weten door helderziende waarneming. Abraham wordt daarom niet geheel ten onrechte als de uitvinder van de rekenkunde beschouwd, al zijn hier enige korrels zout nodig. Rekenkunde is namelijk voornamelijk aangewezen op het denkorgaan. Bovendien is het iets, dat in zijn vorm, door zijn innerlijke geslotenheid, dicht in de buurt brengt van hetgeen helderziendheid bieden kan; maar rekenkunde is aangewezen op een stoffelijk orgaan. *De fysieke aanleg die zich bij Abraham voor het eerst voordeed, maakte de overerving binnen het Hebreeuwse volk van eminent belang.* Men zou kunnen zeggen: wat Abraham als zending ontvangen had voor het Hebreeuwse volk, dat moest, wilde het op aarde in stand blijven, door overerving van geslacht op geslacht voortgeplant worden. En tevens moest het zich daarbij ontwikkelen tot steeds grotere volkomenheid.

Nu is het onmogelijk dat alleen maar het stoffelijk lichaam, los van de totale mens geleidelijk aan volmaakter zou kunnen worden. Alle drie de wezensdelen zijn hierin betrokken: de stoffelijke, de etherische en de astrale mens. En wat de mens langs de weg der fysieke vererving geschonken kan worden, moet hem gegeven worden gedurende vele generaties.

Voor de ontwikkeling van de afzonderlijke mens bestaat een bepaalde wet. Volgens die wet wordt gedurende de eerste 6 á 7 jaar het stoffelijk lichaam tot ontwikkeling gebracht, van daar af tot het 14e, 15e jaar het etherisch lichaam en dan tot het 21e, 22e het astraallichaam. Iets soortgelijks bestaat voor de ontwikkeling van de mensheid, waarin voor het vervolmaken van een bepaalde fysieke aanleg 7 generaties een rol spelen. De eigenschappen waar het op aan komt kunnen echter niet direct van vader op zoon, van moeder op dochter overgaan maar slaan steeds een geslacht over. Er zijn dus 14 generaties bij betrokken. Zo is gedurende 3x14 generaties in de drie wezensdelen van de mens tot volledige ontwikkeling gekomen wat bij Abraham voor de zending van het Hebreeuwse volk in aanleg was neergelegd." ¹

- "Binnen de Therapeuten- en Esseeër-gemeenten, welke ca. 100 v.C. hun bloeitijd hadden, bestond een inwijding die bijzonder geëigend moest zijn om door helderziende waarneming begrip op te roepen voor de betekenis van het Hebreeuwse volk, het volk van Abraham, in verband met het Christus-gebeuren. Alle daaraan voorafgaande reinigings-oefeningen voor de ziel, waren erop berekend deze weer te bevrijden van alle sinds generaties binnengeslopen en overgeërfde invloeden en eigenaardigheden, voor zover die de blik konden verduisteren voor het geestelijk wezen dat Abraham inspireerde.

Alles wat samenhangt met het stoffelijk lichaam is aan 42 generaties gebonden, omdat alles wat met ontwikkeling-in-de-tijd te maken heeft, aan het getal 7 gebonden is. Als men 42 generaties is teruggegaan is er van die invloeden van de overerving niets meer over. Daarom moest elke Esseeër zware innerlijke oefeningen en mystieke wegen doorlopen; in 42 trappen voerden die hem tot algehele reiniging zodat hij de verwantschap kon voelen van zijn innerlijk wezen, zijn centrale kern, met het goddelijk-geestelijke. Heeft de mens dus 42 trappen nodig om tot het goddelijke op te stijgen, zo heeft het goddelijke 42 trappen nodig om neer te dalen en mens onder mensen te worden." ²

2.12: *De 42e regel van de 'Grundsteinspruch'*

Onder 1.06 op p. 15 kwam even in verband met het getal 23 de 'Grundsteinspruch' ter sprake. Ook daarin vinden we de overgang, resp. de betrekking tussen leven en dood, tot uitdrukking komen in een relatie met het getal 42 en wel op bijzondere wijze. We lezen namelijk in de 42e regel: *In dem Christus wird Leben der Tod.*

1 St.-GA123: Bern, 03-09-10.

2 id.: Bern, 05-09-10.

Tezamen met de corresponderende regels van de 1e en 3e strofe:

Aus dem Göttlichen erweset die Menschheit.
 In dem Christus wird Leben der Tod.
 In des Geistes Weltgedanken erwachet die Seele.

Deze woorden komen overeen met de tijdens de 'Weihnachtstagung' - zie 1.06 - bij een bepaalde vormgeving van de 'Grundsteinspruch' eveneens naar voren komende drie Rozenkruisersspreuken:

Ex deo nascimur.
In Christo morimur.
Per spiritum sanctum reviviscimus.

In een Nederlandse vertaling werd het, vanuit het Duits:¹

Uit het goddelijke wordt wezend de mensheid.
 In de Christus wordt leven de dood.
 In de wereldgedachten van de Geest ontwaakt de ziel.

2.13: *De 42 in het 'offenbare Geheimnis des Raumes'*

Zie p. 13 onder 1.05 wat betreft het ritmisch patroon zonder einde, stelsels betreffende van 22+1 platonische lichamen waarvan de hoekpunten deel uitmaken van de hoekpuntrelaties van de dodecaëder. Afb. 5 op p. 14 geeft een perspectivische samenvatting. Het blijkt dat de 22 lichamen van één zo'n stelsel in totaal 142 hoekpunten hebben; 100 aan de omtrek, op de plaatsen waar zich ook de hoekpunten van de dodecaëder bevinden, de 42 overige liggen als een cluster binnenin, rondom het Centrum van het hele stelsel.² Met andere woorden: *men kan niet van het Centrum naar de 'buitenkant' gaan of omgekeerd en evenmin van het ene stelsel naar het andere, zonder de 'sfeer' te passeren waarin zich deze 42 bevinden. Voorts is de lineaire verhouding tussen de opeenvolgende stelsels 'de 3e macht van de Divina Proporzione (Gulden Snede)', verwijzing naar WAT ALS ZODANIG TOT STAND KOMT.*

2.14: *De 42 in de kubus*

Nog een ander fenomeen binnen de platonische lichamen vraagt onze aandacht. Het is echter wat moeilijk toegankelijk en we hebben wederom iets nodig van wat in deel B uitvoeriger aan de orde komt³, al lijkt dat hier aanvankelijk niet ter zake doende. Tot de 22+1 platonische lichamen, tevoorschijn komende vanuit de hoekpuntrelaties van de dodecaëder - zie p.14, afb. 5 - behoren ook 5 kubussen. Ieder hoekpunt van de dodecaëder is tevens een hoekpunt van 2 van die kubussen. Uiteraard doordringen de 5 kubussen elkaar onderling op volstrekt identieke wijze; de ruimte die ze innemen wordt daarbij door hun $5 \times 6 = 30$ vlakken in totaal 351 'bouwstenen' verdeeld, die elk tot 1 of meer kubussen behoren. De bouwstenen blijken uit 7 typen te bestaan, waarbij van één bovendien nog het spiegelbeeld aanwezig is. Dit ter inleiding. Beschouwen we nu een willekeurig kubuspaar uit dit vijftal. Er zijn daarvoor 10 verschillende mogelijkheden, overeenkomende met de 10 grote diagonalen van de dodecaëder. Afb. 10 geeft er twee als voorbeeld. Uit ieder vlak van een kubus steekt bij zo'n paar een punt van de andere kubus naar buiten. Het geheel bestaat bij een eerste indruk uit $1+12 = 13$ delen, namelijk een gemeenschappelijk deel met daaromheen 2×6 'kubuspunten'. Ook vanuit de bovengenoemde 'bouwstenen' openbaart zich hier een bijzonderheid. Het gemeenschappelijk deel bestaat uit 45 stuks, de afzonderlijke 'kubuspunten' ieder uit 14.

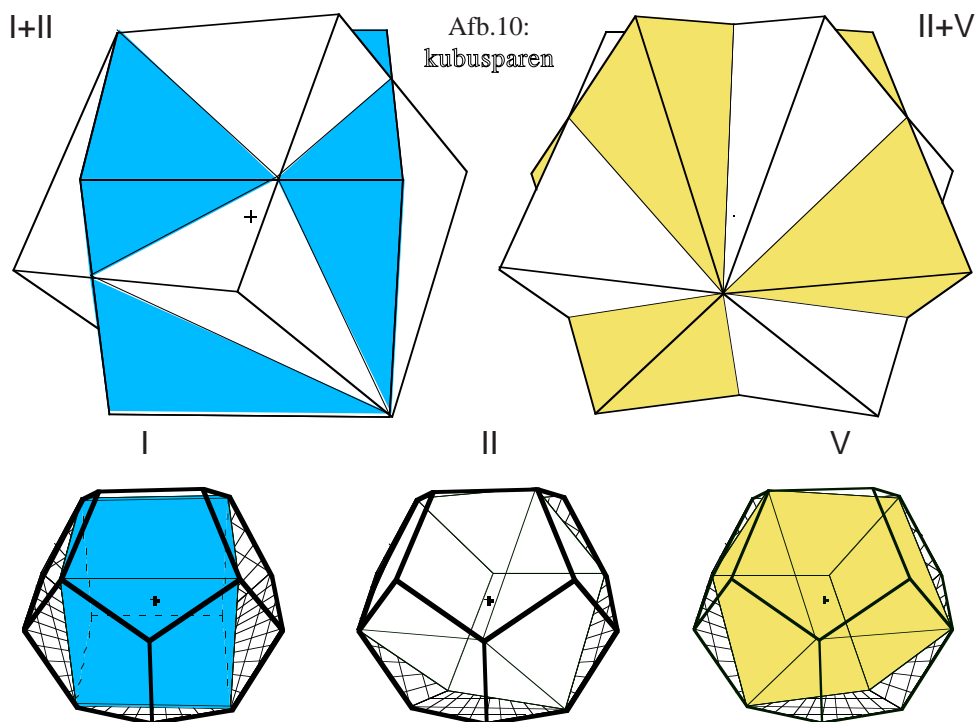
1 Lievegoed: p. 102, 103 en 105.

2 Deel B: hoofdstuk VIII.

3 Deel B: hoofdstuk X.

Het kubuspaar telt zo $1 \times 45 + 12 \times 14 = 213$ bouwstenen, bij de afzonderlijk genomen kubus vinden we in totaal $1 \times 45 + 6 \times 14 = 129$. En om precies te zijn: het gemeenschappelijk deel bestaat uit 22 diametraalsgewijs geordende bouwsteenparen rondom een centrale kern.

Voorts bestaan de bij 1 kubus behorende 6 kubuspunten uit 42 diametraalsgewijs geordende paren van bouwstenen.

Het bewijs van deze aantallen bouwstenen zou hier te ver voeren; het wordt geleverd of de weg daartoe wordt gewezen in de betreffende hoofdstukken van deel B. Maar wat dan nog? Welnu, zonder méér zouden we dit voorbeeld wellicht achterwege gelaten hebben. Nemen we echter het kwalitatief aspect van de betrokken getallen in beschouwing, althans de aanduiding daarvan - in de volgende hoofdstukken komen we op enkele nog terug¹ - dan blijkt opeens dit *'offenbare Geheimnis des Raumes'* als het ware een ruimtelijk analogon van een innerlijk 'iets' te zijn. Bij een poging om dat op een of andere wijze onder woorden te brengen, zijn we echter duidelijker dan ooit gebonden aan eigen beperkingen:

- in de 129 bouwstenen van de afzonderlijke Kubus
- een lichaam dat door Plato nog in relatie gezien werd met het Element Aarde -
- ligt als 3×43 een aanduiding op
- hetgeen zich manifesteert (3) als Binding, Gebondenheid (43);*
- in dit geval met betrekking tot 'Aarde'.

In de 213 bouwstenen van het kubuspaár, ligt als 3×71 een aanduiding op *de manifestatie van het Goddelijk Kind (71)*.

¹ Zie o.a. de hoofdstukken V en VIII met betrekking tot de getallen 71 en 10.

Zo gezien is er - vooral indien men daarbij in aanmerking neemt wat in hoofdstuk X nog aan de orde komt met betrekking tot de getallen 12 en 13 - iets bijzonders met de kubus, resp. het element Aarde, namelijk:

*waar die in relatie met het twaalfvlak verschijnt als
Twéé in Eén, die elkaar verdelen in 13 en wel als 1+12,
daar verschijnt als aanduiding tegelijkertijd 3x71.*

Daarmee raken we hier aan 2 werelden, waarvan wederom de ene zich niet laat uitdrukken in de termen van de andere. Dan is het merkwaardig dat ook in deze context weer het getal 42 verschijnt, namelijk als de 42 diametraalsgewijs geordende paren, die 'de overgang' vormen van 3×43 naar 3×71 . Maar 'technisch gesproken' betreft een en ander natuurlijk niets anders dan dat $3 \times 43 + 42 \times 2 = 3 \times 71$; wat is dáár nou voor bijzonders aan!

Dit alles treffen we aan in de dodecaëder, het lichaam waarvan Plato blijkbaar nog de bijzondere relatie wist met de Schepping, met het Heelal. En we treffen het aan met betrekking tot *het Allerhoogste* (10), want 10-voudig, namelijk langs alle 10 lichaamsdiagonalen van de dodecaëder, drukt zich het bovenstaande uit in wat we eerder noemden:

'das offenbare Geheimnis des Raumes'.

Nemen we de inhoud van de afzonderlijke kubus tot Eenheid, dan is die van het kubuspáár 2ϕ , van het gemeenschappelijk deel $2\phi^2$ en van de 12 'kubuspunten' tezamen: $2\phi^3$. De Griekse letter ϕ (phi), is hier aanduiding van de eerder genoemde *Divina Proporzione*, de Goddelijke Verhouding. Deel B gaat nader in op de inhoud van de bouwstenen.

2.15: *Relaties met astronomische waarnemingen*

Een geheel andere benadering met betrekking tot sommige getallen, waaronder 42, ontmoet men bij Erich Zehren.¹ Deze schrijver presenteert een indrukwekkende hoeveelheid archeologisch en cultuur-historisch feitenmateriaal, daarbij puttende - blijkens de bronvermelding - uit een omvangrijke verzameling (vak)literatuur. In een wat populaire en journalistieke stijl, wijst hij dan op de vele *relaties tussen geloofsvoorstellingen resp. mythen enerzijds en astronomische feiten anderzijds, in het bijzonder indien daarbij getallen een rol spelen*. Afgezien van de vraag in hoeverre dit onze eigen mening vertolkt, lezen we bij hem in een voorwoord:²

- (verkort): "Getallen geput uit heilige geschriften, afgelezen van oeroude rotsblokken, ontleend aan mythen en wetten. Maar ondanks hun grote aantal zijn het zeer eenvoudige getallen. Ze vereisen geen diepe overweging, ze zijn voor het merendeel zo eenvoudig dat ze duizenden jaren geleden konden worden gevonden door mensen die ternauwernood konden rekenen en stellig in het geheel niet schrijven. [...] Maar wie zich de moeite getroost het wezen van deze getallen te begrijpen, voor hem opent zich een toverwereld, die tevens natuurlijk is en die hem begrijpelijk voorkomt. Hij kan die getallen dan aflezen waar onze voorouders ze vonden: aan de hemel. Hij zal dan weten waarom het heilige getallen waren en voor een gedeelte nog zijn [...]; en daarbij zal hij een blik werpen in de diepste bron die op aarde werd gegraven: in onze eigen ziel. Want deze spiegelt zich in de getallen af." Voorts wijst de schrijver erop dat het boek er van de opzet af op gericht is, de sluiers te verscheuren die reeds duizenden jaren de geschiedenis der mensheid omhullen. (Sic.)

Elders komt zijn benadering nog duidelijker naar voren:

1 Zehren-01, -02 en -03.

2 Zehren-01: p. 8 en 9.

- "De eerste getallen en letters waren religieuze symbolen. Het begin van elke religie is [...] van hemelse oorsprong, kennis van de hemel en dus astronomisch."¹
- "Maar ook in Egypte voltrekt zich het steeds weer afglijden van een rationele leer langs zuiver religieuze begrippen in de duistere mythe."²
- "...de tijdmeting volgens Venus zou reeds lang hebben moeten verdwijnen naar het rijk der mythe en van het geloof, als een bijzondere ontdekking niet tot een heel andere ontwikkeling had geleid. Dat was de ontdekking dat Venus iedere acht jaar in precies dezelfde lichtfase op precies dezelfde plaats aan de hemel verschijnt."³ Overigens is hier sprake van een kleine afronding; dat verandert echter niet de betekenis van zijn betoog.

Men krijgt de indruk dat in Zehrens levensbeschouwing - in dat opzicht is hij waarschijnlijk nog de representant van velen - een drietal punten tekenend zijn:

- alleen de stoffelijk zintuiglijke waarneming verstrekt ons gegevens met betrekking tot de werkelijkheid;
- in het zieleleven van de individuele mens zijn oeroude ervaringen van de mensheid werkzaam vanuit 'het collectief onbewuste' (Jung);
- er is geen aanleiding om het voor mogelijk te houden dat de stoffelijk waarneembare wereld, dus ook de sterrenwereld, de openbaring, de belichaming is van een geestelijke wereld, resp. van geestelijke wezens. Daarmee vervalt dan ook de mogelijkheid dat in vroeger tijden de mens deze als bovenzinnelijke waarneming gekend zou kunnen hebben en dat daarna dit vermogen in de loop der evolutie voor kortere of langere tijd is verdwenen.

Zo beschouwd wordt het menselijk wezen uitsluitend bepaald door lichaam en ziel. De geest is vanuit deze gezichtshoek verdwenen. Daarmee vervalt dan ook de noodzaak van begrippen als karma en wedergeboorte. Dat blijkt bij Zehren als hij het bij diverse volkeren in enigerlei vorm bestaande geloof aan wedergeboorte, onder andere afleidt van de associaties die de maan met zijn schijn gestalten oproept. Deze betreffen namelijk niet alleen het 'schip', als maansikkel in de zuidelijke streken, maar ook de 'slang', de 'stier' (horens) e.d. We lezen dan:

- "In Noord-Amerika, Siberië en Afrika was de voorstelling tamelijk algemeen verbreid, dat jachtdieren die reeds een keer gedood waren, weer op de wereld terug komen. Uit dergelijke begrippen ontwikkelde zich tenslotte (!) de Indische leer betreffende Karma. Deze leer gaat uit van de wedergeboorte als mens of als dier, dat wil zeggen, zij neemt voor iedereen aan wat de maan met zijn dierenform voortdurend doet: sterven - opstanding - sterven - opstanding. Hieruit volgde dan de vraag, hoe men deze kringloop van geboorte kan onderbreken en de ziel verlossen. Sedertdien (!) doodt geen enkele Indische vrome meer een dier, zelfs geen schadelijk dier."⁴ - Met het tussen haakjes geplaatste vraagteken en uitroepteken willen we slechts aangeven dat de een dit misschien zal beschouwen als baarljke nonsens, daarentegen de ander als de doorbraak van een verhelderende visie.

Doch hoe het ook zij, de grote hoeveelheid archeologisch en cultuur-historisch feitenmateriaal laat er geen enkele twijfel over bestaan: *bepaalde getallen 'die aan de hemel kunnen worden afgelezen', hebben tevens een plaats gekregen in de verschillende culturen.* Zehren zou hier gezegd hebben dat ze daarom een plaats gekregen hebben in die culturen. Naar onze mening is een dergelijke verklaring niet toereikend. We komen in het volgende hoofdstuk daarop nog terug.

1 Zehren-03: p. 15.

2 id. -01: p. 274.

3 id. -03: p. 261.

4 id. -01: p. 275.

En wat nu 42 betreft, *de totale synodische omlooptijd van Venus is 584 dagen (583,9214). Dat is - met een afronding van 0,7% - 2x42 weken. Daarin voltrekt zich de overgang van avondster naar morgenster en omgekeerd, met daartussen de perioden van volslagen onzichtbaarheid.*¹

N.B.: Zehren wijst erop dat in het volksgeloof de morgenster een god van de oorlog was en van het staatsleven en de avondster een godin van de liefde en het moederschap.² Zijn mededeling dat het Perzische spijkerschrift zou bestaan uit een alfabet van 42 tekens is vermoedelijk niet spijkerhard. We vonden dit elders aangegeven als 36 fonetische tekens alsmede 5 ideogrammen. De laatste exclusief het ideogram voor 'koning', dat pas ná Koning Darius I (522-486) - degene waaraan dit schrift zou moeten worden toegeschreven - ten tonele zou zijn verschenen. Overigens zouden er volgens een andere onderzoeker 9 ideogrammen zijn.³

2.16: *De 42 stromen van de Ganges*

'In de Vimalakirti-Sûtra uit het Mahâyâna - zie de toelichting hieronder - die niet alleen tot Zen doch met betrekking tot het gehele boeddhisme fundamentele inzichten weergeeft, is de Bodhisattva Yuima, de grote Wijze van het Mahâyâna, de hoofdpersoon. Hij leefde ten tijde van Gautama Boeddha (560-480 v.C.) in Vaisali. De Sûtra werd in 406 n.C. voor het eerst vanuit het Sanskriet in het Chinees vertaald en heeft een grote geestelijke invloed gehad zowel in Japan als in China. Er staat onder andere het volgende in vermeld: een tijdlang scheen Yuima ziek te zijn. Dat was één van zijn wegen om vanuit het verborgene zijn omgeving te onderrichten over de vluchtigheid van het mensenleven. Iedereen informeerde angstig hoe het met hem ging. Toen de Boeddha er kennis van kreeg, wilde hij één van zijn (Hînayâna) discipelen naar hem toe sturen. Maar elk van hen vond zichzelf op grond van vroegere ervaringen onwaardig om Yuima op te zoeken. Tenslotte nam één van hen de opdracht, die natuurlijk van grote betekenis was, toch aan. Dat was Manjusri. Begeleid door 8000 Bodhisattvas, 500 Sravakas (toehoorders) en honderdduizenden andere wezens, komt hij in Vaisali aan. Daar vraagt de ijverige Sariputra, één van de meest begripende Sravakas uit het gevolg van Boeddha, zich tegen etenstijd af hoe Yuima de vele Bodhisattvas en andere wezens die met Manjusri zijn meegekomen, zal onthalen in zijn vertrek van 10 voet in het vierkant. Daar Yuima weet wat Sariputra bezighoudt, zegt hij hem dat weldra aan allen een bovennatuurlijk maal zal worden verstrekt. Hij begeeft zich in contemplatie en krachtens zijn tovermacht doordringt hij alle werelden, zo talrijk als het zand in *de 42 stromen van de Ganges*, tot hij in een Boeddheland, het Land der Geuren komt. Daar vraagt hij de Boeddha die over dat land gaat, iets van zijn spijs af te staan. Aldus geschiedt, Yuima keert terug en allen raken verzadigd van slechts zeer weinig. Bij dit etherische voedsel is het voldoende de kostelijke geur gewaar te worden om ieder hongergevoel dat in deze verheven wezens kan ontstaan, te stillen.'⁴ - Ter toelichting:⁵

- Mahâyâna, 'het Grote Voertuig', het noordelijk en meer mystiek boeddhisme, in tegenstelling tot het
- Hînayâna, 'het Kleine Voertuig', het zuidelijk en meer exoterisch en conservatief boeddhisme
- Bodhisattva: hij wiens wezen (sattva) licht (bodhi) is
- Sûtra: draad, aforisme, vers
- Vimalakirti: ? (Vimalâ: vlekkeloos)

1 Zehren-01: p. 388.

2 id. : p. 270

3 id.:p. 275; Jensen: p. 106/118

4 Suzuki : p. 127/133.

5 Leeuwen: ---.

'The old Persian cuneiformscript.'

2.17: *De denominatie bij Wijnmalen**42: het Oordeel.*

Ook hierin klinkt op de achtergrond een overgang, het is immers het oordeel of iets dít is of dát, hier of daar, niet meer of nog steeds, resp. reeds of nog niet, enz.

N.B.: toen er nog geen antibiotica ter beschikking waren zoals thans, sprak men bij longontsteking van *de crisis*. Kwam men daar doorheen, dan bleef men nog in leven, zo niet dan was het gebeurd. Het Nederlandse 'crisis' stamt echter van het Griekse 'krinoo' = scheiden, beslissen, oordelen. Dit terzijde.

Voorts kan men 42 zien als 6x7, maar ook als 2x21. Als 6x7 drukt het in zijn kwalitatieve hoedanigheid een betrekking aan tussen *de Wet (6) en Wijsheid (7)*, als zodanig ook

de Wijze toepassing van de Wet.

Als 2x21 houdt het in zijn kwalitatief aspect een verwijzing in naar

het Woord (21) in de Paren van Tegenstellingen (2).

(Zie verder wat betreft 42 de Voorbeelden-index.)

2.18: *Inhoudsoverzicht hoofdstuk II*

	pag.
2.01: <i>Persephone en Hades; Attische schaal</i>	21
2.02: <i>Ruiter in Thracische dracht</i>	23
2.03: <i>De 42 bijzitters van Osiris</i>	25
2.04: <i>De uittocht van de kinderen Israëls naar het Beloofde Land</i>	26
2.05: <i>Offers, in verband met de bouw van de Ark des Verbonds en het Tabernakel</i>	26
2.06: <i>De offers van Bileam, de waarzegger</i>	27
2.07: <i>De bespottig van Elisa, de opvolger van Elia</i>	27
2.08: <i>De vernietiging van de Baälsdienst in Israël</i>	28
2.09: <i>De koningen van Israël</i>	28
2.10: <i>Het labyrint van Epidauros</i>	28
2.11: <i>De 42 geslachten van Abraham tot Christus</i>	31
2.12: <i>De 42e regel van de 'Grundsteinspruch'</i>	32
2.13: <i>De 42 in het 'Offenbare Geheimnis des Raumes'</i>	33
2.14: <i>De 42 in de kubus</i>	33
2.15: <i>Relaties met astronomische waarnemingen</i>	35
2.16: <i>De 42 stromen van de Ganges</i>	37
2.17: <i>De denominatie bij Wijnmalen</i>	38